

یکی از دغدغه‌ها و مشکلات سازمان‌های بیمه‌ای، نداشتن آگاهی یا اطلاعات ناکافی کسانی است که از خدمات این سازمان‌ها استفاده می‌کنند. استفاده از مشاوره کارشناسان بهترین راه برای رفع این مشکل و صرفه‌جویی در هزینه و وقت است. «پرسش» جایی است که شما می‌توانید سوالات مرتبط با بیمه، حقوق و مقررات کار، همچنین مشکلاتی که احیاناً در جریان مراجعه به شعب تأمین اجتماعی با آن رو به رو شده‌اید را با مشاوران هفته‌نامه آتیه‌نو در میان بگذارید و پاسخ آن را در همین صفحه بخوانید.

یکشنبه ● ۲۶ اسفند ۱۳۹۷ ● شماره صد و نود و چهار

آنچه می‌خواهید از بیمه و کار بدانید

A T I V E H N O

در شماره ویژه نوروز، محمد حاجی‌بابایی، مشاور بیمه‌ای «آتیه‌نو» به برخی از مهم‌ترین و پرتکرارترین سوالات بیمه‌ای مخاطبان در سال ۹۷ پاسخ داده است

چند سوال بیمه‌ای که زیاد می‌پرسیم!

باتوجه به اینکه براساس ماده ۷۴ قانون کار، مرخصی استعلاجی با تأیید سازمان تأمین اجتماعی جزء سابق کار و بازنشستگی کارگران محسوب می‌شود، لذا برای کارگرانی که در طول سال مدتی از مرخصی استعلاجی یا زایلمان استفاده کرده‌اند، عیدی و سنوات به‌طور کامل تعلق می‌گیرد، مگر آنکه به‌جز مرخصی استعلاجی یا زایلمان، کمتر از یک سال اشتغال به کار داشته باشند که در این صورت عیدی و سنوات به نسبت ایام کارکرد (که شامل مرخصی استعلاجی و زایلمان نیز می‌شود) محاسبه و پرداخت می‌شود. ضمناً پرداخت عیدی و سنوات به بیمه‌شدگان از وظایف کارفرماست و تأمین اجتماعی مسئولیتی در این خصوص ندارد.

آیا به بیمه‌شدگانی که در مرخصی استعلاجی یا بارداری هستند، عیدی و سنوات پرداخت می‌شود. چه کسی آن را باید پرداخت کند، کارفرما یا تأمین اجتماعی؟

بله، در صورتی که بیکاری در این حالت توسط اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی محل، غیرارادی تشخیص داده شود و با وجود حکم هیئت تشخیص وزارت کار، کارفرما از پذیرش مجدد بیمه‌شده خودداری کند در این صورت با معرفی اداره مذکور و احراز سایر شرایط، مقرری بیمه بیکاری با توجه به میزان سابقه قبلی بیمه‌پردازی به بیمه‌شده برابر مقررات تعلق می‌گیرد. البته اصل بر این است که کارفرما پس از اتمام مرخصی زایلمان، مجدداً بیمه‌شده را در همان شغل قبلی یا شغلی مشابه به کار گیرد.

در صورتی که کارفرما پس از اتمام مرخصی زایلمان، از قبول مجدد بیمه‌شده خود، خودداری کند، بیمه‌شده مشمول دریافت مقرری بیکاری خواهد بود؟

بله، با توجه به اینکه براساس ماده ۷۴ قانون تأمین اجتماعی یکی از حالاتی که بیمه‌شدگان می‌توانند تقاضای بازنشستگی دهند، داشتن ۶۰ سال سن برای مردان و ۵۵ سال سن برای زنان و حداقل ۲۰ سال سابقه پرداخت حق بیمه است، بنابراین بیمه‌شدگان از جمله بیمه‌شدگان اختیاری و مشاغل آزادی که در مجموع حداقل ۲۰ سال سابقه پرداخت حق بیمه داشته، ولی به سن بازنشستگی نرسیده باشند، می‌توانند بیمه‌پردازی خود را تا رسیدن به سن بازنشستگی متوقف کنند و پس از رسیدن به سن بازنشستگی تقاضای بازنشستگی بدهند، البته با قطع بیمه‌پردازی خود با توجه به ثابت ماندن سابقه بیمه‌پردازی آنان، ممکن است حقوق بازنشستگی شان کاهش یابد (به‌خصوص در مواردی که دستمزد مشمول کسر حق بیمه آنان از یک‌ونیم برابر حداقل دستمزد هر سال بیشتر باشد). ضمناً در صورت فوت این گونه بیمه‌شدگان قبل از رسیدن به سن بازنشستگی مستمری بازماندگان با رعایت ماده ۱۱ قانون تأمین اجتماعی (مبنی بر اینکه مجموع مستمری بازماندگان در هر حال نباید از حداقل دستمزد سالیانه کمتر باشد) پرداخت می‌شود. البته این پاسخ مطابق قوانین فعلی است و در صورت تغییر مقررات، پاسخ مطابق با قوانین جدید است.

آیا بیمه‌شدگان اختیاری و حرف و مشاغل آزادی که در حال حاضر در مجموع حداقل ۲۰ سال سابقه پرداخت حق بیمه آنان تکمیل شده است، ولی از لحاظ سنی حائز شرایط بازنشستگی نیستند، می‌توانند تا رسیدن به سن بازنشستگی در تأمین اجتماعی، بیمه‌پردازی خود را متوقف و پس از رسیدن به سن بازنشستگی، درخواست بازنشستگی خود را به تأمین اجتماعی ارائه کنند؟

خیر، کمک‌هزینه ازدواج براساس ماده ۸۵ قانون تأمین اجتماعی صرفاً بابت عقد اول در صورت داشتن سایر شرایط، پرداخت می‌شود و برای عقد دوم در هیچ شرایطی پرداخت نمی‌شود و این موضوع ارتباطی به دریافت یا عدم دریافت کمک‌هزینه ازدواج بابت عقد اول ندارد.

من در زمان عقد اول، حائز شرایط دریافت کمک‌هزینه ازدواج از نظر میزان سابقه لازم نبوده‌ام، ولی در حال حاضر در عقد دوم، حائز شرایط از نظر سابقه هستم، آیا برای عقد دوم، کمک‌هزینه ازدواج به من تعلق می‌گیرد؟

خیر، براساس ماده ۸۵ قانون، یکی از شرایط پرداخت کمک‌هزینه ازدواج این است که در تاریخ عقد رابطه استخدامی بیمه‌شده با کارفرما قطع نشده باشد. اما بیمه‌شده‌ای که مقرری بیکاری دریافت می‌کند، حتماً رابطه استخدامی اش با کارفرما قطع شده که مشمول دریافت مقرری بیکاری شده است.

آیا به بیمه‌شده‌ای که در حال دریافت مقرری بیمه بیکاری است و برای اولین بار عقد سابقه پرداخت حق بیمه قبل از تاریخ عقد نیز دارد، کمک‌هزینه ازدواج تعلق می‌گیرد؟

خیر، از آنجا که براساس قانون، ماهیت بیمه مدیران اشخاص حقوقی و حقیقی کارگاه‌های غیردولتی شامل مدیرعامل، رئیس و نایب‌رئیس و اعضای هیئت‌مدیره جنبه اختیاری داشته و این قبیل بیمه‌شدگان مشمول قانون کار نیستند، لذا نه بابت آن‌ها ۲۳ درصد حق بیمه بیکاری دریافت می‌شود و نه بیمه بیکاری به آن‌ها پرداخت خواهد شد.

آیا افرادی مانند مدیرعامل، رئیس و نایب‌رئیس و اعضای هیئت‌مدیره شرکت‌های غیردولتی نیز مشمول بیمه بیکاری می‌شوند؟

اولاً شما با توجه به شرایط سنی و سابقه‌ای که دارید، نمی‌توانید بیمه مشاغل آزادی اختیاری شوید، اما می‌توانید با مراجعه به شعبه بیمه‌پردازی و ارائه درخواست کتبی و پس از انجام معاینات اولیه و انعقاد قرارداد از طریق بیمه «کارفرمایان صنفی» و درج نام خود با شغل کارفرما در لیست ارسالی کارگران خود به تأمین اجتماعی و پرداخت حق بیمه متعلقه، خودتان را بیمه کنید. برای این نوع بیمه حداکثر سن برای کارفرمایان ۵۵ سال در زمان تقاضاست و چنانچه شخصی بیش از ۵۵ سال داشته باشد باید به میزان مازاد سنی خود از ۵۵ سال، سابقه پرداخت حق بیمه قبلی داشته باشد.

این جانب کارفرمای کارگاهی یا چند کارگر هستم که هر ماه لیست بیمه کارگران خود را به تأمین اجتماعی ارسال می‌کنم. با توجه به اینکه در حال حاضر ۵۴ سال دارم و قبلاً نیز هیچ‌گونه سابقه‌ای نداشتم، آیا می‌توانم خودم را بیمه کنم؟

تفره هزینه پروتز و ارتز هر چند سال یک بار در هیئت‌مدیره سازمان تأمین اجتماعی به منظور نزدیک شدن به قیمت‌های واقعی و حمایت بیشتر از بیمه‌شدگان و مستمری‌بگیران مورد بازبینی و افزایش قرار می‌گیرد. بنابراین ممکن است با توجه به افزایش هزینه سایر پروتزهای پرمصرف مانند عینک و دندان مصنوعی در بازار، به منظور افزایش تفره کمک‌هزینه‌های پرداختی، این موضوع در اولین فرصت در دستورکار کارشناسان سازمان تأمین اجتماعی قرار گیرد. در این صورت اطلاع‌رسانی‌های لازم، به بیمه‌شدگان محترم انجام خواهد شد.

چرا هزینه پروتز عینک با وجود گران شدن انواع آن برای اولین بار در تأمین اجتماعی فقط ۴۰ هزار تومان و پس از گذشت حداقل دو سال از دریافت هزینه مذکور برای بار دوم تنها مبلغ ۱۰ هزار تومان پرداخت می‌شود و حدود پنج سالی است که هیچ‌گونه افزایش نداشته در حالی که حدود دو سال است که کمک‌هزینه پروتز سمعک در تأمین اجتماعی از ۲۰۰ هزار تومان با بیش از شش برابر افزایش به مبلغ ۱۲۶۰۰۰۰ هزار تومان رسیده و پرداخت می‌شود؟

خیر، مستمری بازماندگان صرفاً به همسر یا همسران دائم بیمه‌شده یا مستمری‌بگیر متوفی دارای سند رسمی ازدواج دائم یا سند عادی ازدواج دائم آنان که از سوی مراجع قضایی احراز اصالت شده باشد، تعلق می‌گیرد.

آیا به همسر صیغه‌ای بیمه‌شده یا مستمری‌بگیر مرد متوفی، مستمری بازماندگان تعلق می‌گیرد؟

خیر، تغییر صندوق بازنشستگی با درخواست بیمه‌شده بدون تغییر وضعیت استخدامی براساس برنامه ششم توسعه از ۱۳۹۶/۱/۱ امکان‌پذیر نیست.

آیا بیمه‌شدگان تأمین اجتماعی یا سایر صندوق‌های بیمه و بازنشستگی می‌توانند بدون تغییر وضعیت استخدامی و در ضمن اشتغال در محل کار خود، صندوق بیمه و بازنشستگی خود را تغییر دهند؟

خیر، این نوع کمک صرفاً در صورت فوت بیمه‌شده اصلی به همسر، فرزندان یا پدر و مادر وی و در صورت فوت همسر بیمه‌شده در صورت زنده بودن بیمه‌شده اصلی به او پرداخت می‌شود و این کمک‌هزینه بابت فوت پدر، مادر یا فرزندان بیمه‌شده یا مستمری‌بگیر پرداخت نمی‌شود.

آیا کمک‌هزینه کفن و دفن در صورت فوت پدر، مادر یا فرزندان بیمه‌شده یا مستمری‌بگیران اصلی پرداخت می‌شود؟

خیر، در صورتی که براساس مستندات و مدارک قابل قبول، مشخص شود فرزندان دختر بیمه‌شده یا مستمری‌بگیران متوفی به قصد تقلب و دورزدن قانون، از همسر خود طلاق گرفته و این طلاق صوری است، مستمری وی قطع و دریافت‌های من‌غیرحق از وی بازپس گرفته خواهد شد.

آیا در مواردی که فرزندان دختر مستمری‌بگیران برای دریافت مستمری بازماندگان والدین خود به‌طور صوری از همسر خود طلاق می‌گیرند در حالی که عملاً با همسر خود زندگی می‌کنند به آن‌ها مستمری بازماندگان والدینشان پرداخت می‌شود؟

براساس تبصره ماده ۸۲ قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (از ابتدای سال ۱۳۹۶ تا پایان سال ۱۴۰۰) «راندگان وسایط سنگین بین شهری، راهداری و راهسازی که حداقل ۲۵ سال سابقه پرداخت حق بیمه دارند، می‌توانند متناسب با دریافت حقوق و متناسب با روزهای پرداخت حق بیمه و ۵۵ سال سن، بازنشسته شوند.» ولی تاکنون آیین‌نامه دستورالعمل این قانون برای اجرا به تأمین اجتماعی ابلاغ نشده است.

اینکه گفته می‌شود راندگان می‌توانند با ۲۵ سال سابقه و ۵۵ سال سن بازنشسته شوند، تا چه اندازه صحت دارد؟

بله، اما این کار با استناد به ماده ۱۲۵۷ قانون مدنی، منوط به ارائه دلایل و مدارک معتبر و اثبات این امر از سوی متقاضی است. به این لحاظ به بیمه‌شدگان یا مستمری‌بگیرانی که والدین یا شوهر آن‌ها واقعاً تحت تکفل آن‌هاست و اداره امور زندگی شان از نظر تأمین معاش توسط بیمه‌شده یا مستمری‌بگیر، انجام می‌شود، توصیه می‌شود در زمان حیات خود اقدام به تقاضای بررسی کفالت کنند، چراکه اثبات موضوع تحت کفالت بودن والدین بیمه‌شده یا شوهر بیمه‌شده زن در زمان حیات وی پس از فوت بیمه‌شده یا مستمری‌بگیر، کار ساده‌ای نیست و نیاز به مدارک معتبر و کافی و تأیید بازرس فنی شعبه و کمیته کفالت (با اکثریت آراء) در اداره کل تأمین اجتماعی استان مورد نظر با تحقق و اجتماع تمامی شرایط قانونی دارد.

آیا والدین بیمه‌شده یا شوهر بیمه‌شده یا مستمری‌بگیر زن پس از فوت فرزندی زن خود می‌توانند مدعی تحت تکفل بودن در زمان حیات وی شوند، با چه شرایطی؟

خیر، با توجه به اینکه براساس اعلام دفتر حقوقی سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور این گونه فعالیت‌ها که عمدتاً پس از پایان کار ساختمان انجام می‌شود، تعمیرات اساسی ساختمان تلقی نشده و در اکثر موارد نیز در خصوص آن، پروانه صادر نمی‌شود، بنابراین این گروه از افراد مشمول قانون بیمه کارگران ساختمانی نبوده و حوادث این قبیل از کارگران در اجرای قانون مذکور قابل بررسی نیست.

آیا کارگرانی که در فعالیت‌های ساختمانی از قبیل نقاشی، لوله‌کشی، قیرگونی و سایر موارد مشابه دچار حادثه می‌شوند، آسیب‌دیدگی آن‌ها به‌عنوان حادثه ناشی از کار محسوب می‌شود؟

بله، براساس بند ۲ ماده ۴۸ قانون حمایت از خانواده، دریافت مستمری بازنشستگی یا از کارافتادگی حسب مورد توسط بیمه‌شده‌زن، مانع دریافت مستمری بازماندگان شوهر متوفی وی نخواهد بود.

در صورتی که بیمه‌شده زن خودش به‌طور مستقل مستمری بازنشستگی یا از کارافتادگی دریافت می‌کند در صورت فوت شوهرش نیز می‌تواند از مستمری بازماندگان وی نیز به‌طور هم‌زمان برخوردار شود؟